

Høringssvar

Indholdsfortegnelse

Dansk Erhverv.....	1
Danske Regioner.....	6
Datatilsynet.....	7
De Samvirkende Købmænd.....	8
Den Danske Dommerforening.....	12
Det Kriminalpræventive Råd.....	13
Den Uafhængige Politiklagemyndighed.....	15
Domstolsstyrelsen.....	16
HK Handel.....	17
HK Landsklubben Politi og Anklagemyndigheden.....	24
IT-Politisk Forening.....	25
Kommunernes Landsforening.....	29
Politiforbundet.....	30
Samtlige byretter.....	31
Vestre Landsret.....	32
Østre Landsret.....	34

Justitsministeriet
Att.: Malthe Krusell Krarup
Slotsholmsgade 10
1216 København K

politikontoret@jm.dk

Den 21. oktober 2024

Forlag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet)

Justitsministeriet har den 23. september 2024 udsendt udkast til forslag om lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet)

Dansk Erhverv har hertil følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger

Anmeldte butikstyverier er i perioden fra og med fjerde kvartal 2021 til og med andet kvartal 2024 steget med knapt 90% - altså næsten en fordobling i antallet af anmeldte butikstyverier, og antallet af anmeldte butikstyverier er nu det højeste i knap 25 år. Selvom tredje kvartal 2024 viser et ganske beskedent fald i antallet af anmeldte tyverier, er der desværre næppe tale om et egentlig knæk i kurven, og under alle omstændigheder er faldet så beskedent, at det i sig selv ikke har nogen egentlig betydning.

I samme periode, fra 2021 og frem til i dag, har der ikke været nogen former for nye tiltag fra politisk side eller fra myndighedernes side, for at standse og vende udviklingen.

Der synes at være en gængs opfattelse af, at butikstyverier blot drejer sig om småtterier, drengestreger eller deciderede ligegyldigheder. Det er imidlertid ikke tilfældet, og der er behov for, at den opfattelse bliver ændret.

Butikstyverier er et symptom på en større tendens i samfundet, hvor den medmenneskelige tillid, som vores samfund i betydelig grad bygger på, langsomt eroderes.

Butikstyverier kan næppe forklares ud fra at folk stjæler af nød. Danskerne har rekordmange penge og rekordmange er i arbejde. Så trods inflation mv. vil størstedelen af danskerne kunne klare sig – også uden at have behov for at stjæle.

Når der ses nærmere på hvad der stjæles, så tegner der også et billede af, at tyverier i det væsentligste ikke sker af nød. Der stjæles bl.a. i stor stil parfumer, dyre oksestege, kaffe, spiritus og slik – ting der ikke er et basalt behov for.

Grundlæggende oplever butikkerne tre typer butikstyre:

- 1) Dem der stjæler af nød, hvor lommer og tasker fyldes med brød, pålæg og bleer.
- 2) Dem der stjæler til videresalg, hvor der stjæles let omsættelige varer, typisk kaffe, slik, vin, kød og små dyrere varer – typisk har tyveriet et professionelt præg, og det er ofte grupper der stjæler sammen.

- 3) Dem der stjæler, fordi det er en genstand de gerne vil eje, men ikke vil betale for den – her er det typisk parfumer og andre ting til personlig pleje, tøj, slik og tilsvarende der stjæles. Også dagligvarer stjæles af denne type butikstyv, når tyven hellere vil benytte pengene, der er til rådighed, til andre køb.

Butikkerne har de senere år oplevet, at der er sket en stigning i antallet af tyverier fra alle tre typer af grupper. Det er en tendens, som vi også kender fra andre lande.

Der blev i 2023 anmeldt ca. 25.000 butikstyverier, hvilket var en stigning på 25% fra året før. I år er der til og med tredje kvartal anmeldt knapt 21.000 butikstyverier – dermed er der tale om en stigning på ca. 15% sammenlignet med samme periode sidste år, og forventeligt ender antallet af anmeldte butikstyverier i år på mellem 27.000 og 28.000.

Imidlertid er der et meget betydeligt mørketal, som vi ikke kender det præcise omfang af. Et estimat er imidlertid, at det reelle overordnede antal butikstyverier er mindst 10 gange større end de anmeldte – for nogle butikker måske nærmere op mod 100 gange større. Der er dermed tale om, at der forsvinder varer for milliarder af kroner fra butikkerne.

Butikstyveriers omfang er nu så betydeligt, at det uvægerligt vil medføre stigende priser på varerne, da butikkerne ikke har andre steder af indhente tabet. Butikstyverier er ikke forsikringsdækket.

Butikstyverier skaber en generel utryghed for de ansatte i butikkerne, og medfører en generel mistillid til kunderne, hvilket allerede nu har medført ændret indretning af butikkerne, varer er låst inde eller gemt væk, der er indført øget overvågning, øget mærkning og sikring af varer osv. Det har ikke blot en negativ betydning for købsoplevelsen for kunderne, men også en negativ betydning for omsætningen i butikkerne, ligesom det medfører øgede udgifter til sikkerhed for butikkerne. Også dette er omkostninger, der i sidste ende skal bæres af kunderne.

Dansk Erhverv er særligt bekymrede for børn og unge der begår butikstyverier. Det kan blive starten på en kriminel løbebane og med en plet på straffeattesten kan det desuden skabe udfordringer for den unge at få et job.

Dansk Erhverv mener derfor, at der skal iværksættes væsentlige forebyggende tiltag, særligt rettet mod unge, så vi i fællesskab kan få vendt den negative butikstyveritendens.

Grundlæggende består de nye tiltag i fremsendte forslag alene i højere bødestrafte. Det er utilstrækkeligt og vil i sig selv alene have en yderst begrænset effekt på forebyggelsen af butikstyverier. Der er derfor behov for yderligere tiltag.

Dansk Erhverv bakker imidlertid op om et hvert tiltag til at nedbringe kriminalitet rettet mod butikkerne og bakker således også op om de nye tiltag i dette forslag.

Konkrete bemærkninger

§1, 1. I § 57 a, stk. 1, indsættes efter »§§ 266«: », 276 a, 290« - Udvidelse af anvendelsesområdet for særvilkåret om økonomisk kontrol i straffelovens § 57 a

For Dansk Erhverv er forebyggelse af kriminalitet helt afgørende og hvis erfaringerne med den nugældende §57a er positive i den henseende, bakker Dansk Erhverv op om, at anvendelsesområdet udvides.

Med den betydeligt stigende tendens inden for butikstyverier, finder Dansk Erhverv, at det vil være relevant at undersøge, om bestemmelsen skal udvides til også at omfatte §276.

§1, 2. I § 263, stk. 2, nr. 2, ændres »hemmeligt« til: »skjult« - Præcisering af straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2, om aflytning og optagelse

Butiksansatte bliver i tiltagende grad udsat for verbale overfald gående fra almindelige ukvemsord, chikane og andre verbale ubehageligheder til egentlige kriminelle ytringer, som fx trusler. Desuden har butikkerne oplevet en stigende tendens til at flere butikstyverier end tidligere udvikler sig til at blive overfald eller røverier.

Det er helt uacceptabelt, og trods bl.a. butikkernes kampagner for at vende den kedelige tendens, har der ikke været en egentlig effekt.

Det er afgørende for butikkerne at have mulighed for og redskaber til at kunne forebygge, at ansatte udsættes for ubehageligheder, og her har lydoptagelser vist sig som et effektivt våben.

Flere butikker har allerede benyttet sig af lydoptagelser og har set omgående positiv effekt, idet skiltningen om, at der foretages lydoptagelser, har medført et positivt drastisk fald i ubehagelige ytringer. Desuden har lydoptagelser også allerede nu bidraget til at kunne løfte bevisbyrden ved alvorlige trusler mod ansatte.

Dansk Erhverv har i flere år været i dialog med Justitsministeriet om mulighederne for at foretage lydoptagelser, hvilket tidligere efter ministeriets opfattelse ikke har været tilladt. Dansk Erhverv ser derfor positivt på præciseringen af den allerede gældende retstilstand, og præciseringen i bemærkninger af hvornår optagelser er tilladt.

Dansk Erhverv foreslår imidlertid at det desuden undersøges, om trusler og vold mod butiksansatte kan omfattes af en skærpet straf ramme, med inspiration i straffelovens §119.

§1, 3. I § 287, stk. 1, 1. pkt., ændres »de tilvendte genstandes eller det lidte formuetabs ringe betydning« til: »genstandens værdi, det lidte formuetabs størrelse« - Skærpelse af straffen for butikstyveri og andre tyverier efter straffelovens § 287

Det er Dansk Erhvervs forståelse, at den ændrede ordlyd af bestemmelsen, ikke tilsigter en realitetsændring i anvendelsen af bestemmelsen, men at ændringen derimod i det væsentligste har til formål at give mulighed for, at der i bemærkningerne kan indsættes nye vejledende bødetakster for butikstyverier.

Det er Dansk Erhvervs opfattelse, at straffen for butikstyveri skal være rimelig og tidssvarende. Derfor er det positivt, at der lægges op til en øget straf. Det er naturligvis op til domstolene at fastlægge niveauet, men vi forventer, at forslaget til de nye vejledende takster vil blive anvendt af domstolene.

Imidlertid er det Dansk Erhvervs vurdering, at en øget straf for butikstyverier i sig selv vil have ingen eller alene en ganske begrænset forebyggende effekt. Der er derfor behov for yderligere tiltag.

Dansk Erhverv foreslår derfor følgende:

1) Sagerne kumuleres

I dag får en butikstyd rabat, hvis han bliver tiltalt for flere butikstyverier. Sagt på en anden måde: Jo flere butikstyverier man begår og bliver tiltalt for, jo ”billigere” bliver hvert enkelt tyveri. I nogle tilfælde ender tyven med helt at slippe for straf (tiltalefrafald) – det sker i tilfælde hvor tyven allerede er straffet for tilsvarende forbrydelser. Det støder butikkernes retsfølelse og synes ikke at være rimeligt.

Dansk Erhverv foreslår derfor, at der indføres en model som allerede kendes fra færdselslovens område, hvor forseelser kumuleres. Dermed vil hver enkelt overtrædelse udløse en bøde iht. takstrammen – også i tilfælde, hvor tyven først efter der allerede er afsagt dom i en tilsvarende sag rejses tiltale.

Desuden bør det til stadighed sikres, at tyverier med professionelt præg, tyverier begået med henblik på videresalg og gentagne butikstyverier begået af samme gerningsmand takseres hårdere end ”almindelige” butikstyverier, jf. herved bl.a. straffeloven § 286 og §290.

2) Bøde kan anvendes som fundament

En lang række tyveriforhold ender med en bøde, hvor gerningsmanden har erkendt forholdet og derfor accepteret bøden. Det er godt og effektivt, men giver butikkerne den udfordring, at erstatningskrav efterfølgende skal afklares i en selvstændig civil retssag.

Når gerningsmanden har erkendt forholdet og accepteret bøden, er der således ikke tvivl om at et erstatningskrav består. Der bør derfor på baggrund heraf kunne fastlægges et fundament for en fagedretssag, uden en selvstændig civil retssag – på samme vis som et betalingspåkrav.

Desuden bør et sådant fundament kunne anvendes til lønindeholdelse.

3) Øget provenu anvendes direkte til forebyggelse

Det er helt afgørende af få vendt den negative butikstyveritendens. Der skal derfor sættes massivt ind med forebyggelse.

Dansk Erhverv foreslår derfor, at det øgede provenu fra bødeindtægterne anvendes direkte til forebyggelse af yderligere butikstyverier.

4) Øget fokus på efterforskning af butikstyverier hos politiet.

Alt for mange butikstyverisager ender med tiltalefrafald, påtaleopgivelser, henlæggelser mv. En øget bødestraf har kun en egentlig effekt, hvis gerningsmanden findes og straffes.

Dansk Erhverv foreslår derfor, at det sikres, at politiet har de nødvendige ressourcer til at kunne øge fokus på efterforskning af butikstyverier, så antallet af tiltalefrafald, påtaleopgivelser, henlæggelser mv. nedbringes betragteligt.

For yderligere uddybning af tal og tendenser inden for butikstyverier henviser Dansk Erhverv til Crimestats årsberetning for 2023 der kan læses her:

https://www.crimestat.dk/media/1203/20206-crimestat_2023_a5_enkeltsidet_rgb_final.pdf

Dansk Erhverv står til rådighed for spørgsmål og uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Henrik Lundgaard Sedenmark
Fagchef for detailhandelssikkerhed

Malthe Krusell Krarup

Fra: Liva Hartvig Hansen <LIVHH@regioner.dk>

Sendt: 27. september 2024 10:31

Til: fPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>

Cc: Anne Sofie Bæk-Sørensen <annbs@regioner.dk>

Emne: Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (styrket indsats mod borgernær kriminalitet)

Til justitsministeriet

Danske Regioner har ingen bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (styrket indsats mod borgernær kriminalitet).

Med venlig hilsen

Liva Hartvig Hansen

Student

Team Psykiatri og Social

Center for Sundheds- og Socialpolitik (SUS)

M 23616403

E livhh@regioner.dk

Dampfærgevej 22

2100 København Ø

T 35 29 81 00

Justitsministeriet, Departementet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Danmark

Sendt til politikontoret@jm.dk

16. oktober 2024

J.nr. 2024-11-0191
Dok.nr. 652647
Sagsbehandler
Rumaisa Hajaj

Justitsministeriets j.nr. 2024 -10465 – Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (styrket indsats mod borgernær kriminalitet)

Justitsministeriet har den 23. september 2024 rettet henvendelse til Datatilsynet og anmodet om tilsynets bemærkninger til ovenfor nævnte udkast til lovforslag.

Det fremgår af lovforslagets § 1, stk. 2, at det foreslås, at der laves en rent sproglig ændring af straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2, således at ordet "hemmeligt" ændres til "skjult".

Justitsministeriet har i de almindelige bemærkninger (side 11) og de specielle bemærkninger (side 23) hertil anført følgende: *"Det bemærkes, at ovenstående ikke ændrer på, at aflytning og optagelse, som indeholder personoplysninger og dermed kan være omfattet af databeskyttelsesreglerne, vil skulle ske inden for de databeskyttelsesretlige rammer."*

Datatilsynet bemærker, at det kan overvejes, om det i forlængelse bør tilføjes *"og i overensstemmelse med reglerne i TV-overvågningsloven"*, idet der i denne lovs § 3, stk. 1, er fastsat krav om, at der ved skiltning eller på anden tydelig måde skal gives oplysninger om tv-overvågning, når private foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang.

Med venlig hilsen

Rumaisa Hajaj

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk

CVR 11883729

Hørings svar vedr. lovforslag om styrket indsats mod borgernær kriminalitet

Justitsministeriet, Politikontoret

politikontoret@jm.dk

kopi til: malk@jm.dk

J.nr. 2024-10465

København, 16. oktober 2024

Hørings svar vedr. styrket indsats mod borgernær kriminalitet (butikstyverier mv.)

De Samvirkende Købmænd (DSK) takker for muligheden for at give kommentarer til lovforslaget om en styrket indsats mod den borgernære kriminalitet.

Nedenfor findes først vores generelle bemærkninger til forslaget efterfulgt af en række specifikke bemærkninger til forslagets enkelte dele. DSK forholder sig udelukkende til de dele af lovforslaget, der omhandler en indsats mod butikstyveri og hæleri.

Generelle bemærkninger til forslaget

DSK har to overordnede bemærkninger til forslaget:

Lovforslaget er et vigtigt opgør med et stigende samfundsproblem

Dette lovforslag er både nødvendigt og vigtigt. Trygfonden har med sin seneste tryghedsmåling vist, at 1/5 af danskerne ikke afviser butikstyverier, og at mere end 1/3 ikke er afvisende over for at købe tyvegods. Retsbevidstheden er under pres, og derfor skal der sættes ind over for den borgernære kriminalitet.

Inden for den borgernære kriminalitet, er butikstyverierne klart den største udfordring, da det især er her, at udviklingen er gået den forkerte vej. Antallet af anmeldte butikstyverier er historisk højt og 2024 vil være et nyt rekordår – men på den negative måde.

Derfor vil DSK gerne kvittere for dette lovforslag, der udmønter udspillet "Sammen om en tryggere hverdag", som justitsministeren fremlagde den 1. februar 2024 under et besøg hos formanden for DSK. DSK's bemærkninger skal ses i lyset af vores generelt positive indstilling til alle dette lovforslags elementer.

Hørings svar vedr. lovforslag om styrket indsats mod borgernær kriminalitet

Men lovforslaget er kun et første skridt

Hos DSK er vi dog også overbeviste om, at lovforslaget ikke er tilstrækkeligt, hvis uvæsenet med butikstyverier skal bankes ned på et tåleligt niveau. Vi vil derfor allerede nu gerne opfordre til en opfølgende, politisk indsats.

Vi har i DSK's eget udspil "Til kamp mod tyveriet" fra september 2024 peget på en række indsatsområder, der kan og bør supplere nærværende lovforslag.

Vores udspil er sendt til Retsudvalget (alm. del, bilag 19, folketingsåret 2024-2025). Det er vores intention at bringe dette på bane i form af en deputation i forbindelse med Folketingets behandling af lovforslaget.

Specifikke bemærkninger til forslagens enkelte dele

DSK har nærmere kommentarer til en række af forslagens enkelte dele.

Præcisering af mulighed for lydoptagelse

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det i f.eks. butikker er muligt at foretage lydoptagelser, når dette sker åbenlyst. Det vil f.eks. være opfyldt, når kunder og medarbejdere er tydeligt oplyst; f.eks. tydelig opsat skiltning.

DSK støtter varmt denne præcisering. Der har i en længere årrække været tvivl om, hvorvidt butikkerne måtte foretage lydoptagelser efter samme retningslinjer som billedoptagelser. Den tvivl synes nu endeligt elimineret med nærværende præcisering. Det er vores forventning, at det - i mindre omfang - både vil virke forebyggende på kriminelle aktiviteter ligesom og medvirke til bedre dokumentation af begået kriminalitet. For god ordens skyld vil vi gerne understrege, at lydoptagelser ikke skal anvendes ansættelsesretligt over for ansatte, men udelukkende til forebyggelse og dokumentation af kriminalitet.

Lovforslagets bemærkninger om erstatning

Det er flere bemærkninger i lovforslaget om "der er/bliver betalt erstatning." Et er, at domstolene fastslår, at en forretningsdrivende har et retskrav på, at den kriminelle betaler erstatning. Noget andet er virkeligheden. Det sker nemlig kun uhyre sjældent, at butikker rent faktisk modtager den erstatning for mistede varer. Chancen for at vinde en stor gevinst i Lotto synes større.

Som lovgiver bør man derfor være opmærksom på, at den forretningsdrivende konsekvent står tilbage med betydelige økonomiske tab. Vel at mærke tab, der hverken dækkes af de

Høringsvar vedr. lovforslag om styrket indsats mod borgernær kriminalitet

kriminelle eller af nogle former for forsikringer, da simpelt tyveri i butikkerne (indbrud uden for åbningstid er noget andet) udelukkende medfører tab for de forretningsdrivende.

Højere bøder for butikstyveri og hæleri

Justitsministeriet foreslår at tilpasse straffelovens § 287 og de dertilhørende bemærkninger for at skærpe bødestraffen for butikstyveri og hæleri (forslagets § 1, nr. 3, med dertilhørende bemærkninger), herunder at "der i alle gentagelsestilfælde af butikstyveri (...) udmåles en skærpet bøde svarende til den almindelige bødestørrelse for det pågældende forhold med tillæg af 50 pct." (bemærkningernes side 25).

Det er DSK's vurdering, at denne skærpelse afgjort er ønskværdig og nødvendigt. DSK ser med tilfredshed på det foreslåede bødeniveau. Butikstyverier er kriminalitet, og de hidtidige lave bøder har formentlig været en medvirkende årsag til den markant stigende kriminalitet. Butikstyveri er simpelthen mindre risikofyldt end praktisk talt alle andre former for kriminalitet. Bøderne har heller ikke været justeret i rigtig mange år og derfor ikke er "fulgt med tiden."

Det er dog samtidig DSK's vurdering, at forslaget ikke i tilstrækkelig grad skærper straffen ved gentagelsestilfælde. På baggrund af tal, som Justitsministeriet 2023 gav Folketinget, kan man således konkludere, at ca. hver fjerde af de strafferetligt sanktionerede butikstyre har mindst ti lignende forhold bag sig (Justitsministeriet (2023): Besvarelse af spørgsmål nr. 1342 (alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, Folketingsåret 2022-23, 2. samling). Der er således en betydelig gruppe af butikstyre, for hvem "gentagelsestilfælde" ikke blot er to eller tre gange, men derimod systematisk og ofte organiseret kriminalitet. Dette bør også afspejles i straffen.

Derfor bør der indføres et eller flere yderligere "trin" i strafskærpelsen for gentagelsestilfælde. Dette kan gøres inden for rammerne af det politiske udspil, hvori der alene tales om "skærpelse af bødestraffen for gentagelsestilfælde". Dette kan også dække over en trappemodell som foreslået af DSK. Dette bør selvsagt også omfatte hæleri.

DSK's anbefaling

- Bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, tilpasses, så der skabes hjemmel til ekstra strafskærpelse ved gentagelsestilfælde over et vist antal (en trappemodell for bødeniveauet).

Hørings svar vedr. lovforslag om styrket indsats mod borgernær kriminalitet

Hos DSK håber vi, at bemærkningerne kan bidrage til Justitsministeriets arbejde. Vi står naturligvis altid til rådighed for uddybende kommentarer.

Med venlig hilsen

Claus Bøgelund Kegel Nielsen

Vicedirektør

cbn@dsk.dk / 23 45 30 59

Malthe Krusell Krarup

Fra: Anders Raagaard <AndersRaagaard@VestreLandsret.dk>

Sendt: 22. oktober 2024 18:39

Til: fPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>

Cc: Mette Lyster Knudsen <MetteLysterKnudsen@OestreLandsret.dk>

Emne: Høringssvar - sagsnr. 2024-10465

Til Justitsministeriet – Politikontoret

Ved mail af 23. september 2024 har Justitsministeriet hørt Dommerforeningen over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet).

Udkastet har været drøftet i Dommerforeningens bestyrelse.

Der lægges med udkastet op til at give politiet hjemmel til at kunne foretage standsning af cyklister med henblik på at kontrollere, om cyklen er meldt stjålet. Dette indebærer, at politiet bl.a. i forbindelse med opstillede stikprøvekontroller eller under den almindelige patruljetjeneste vil kunne bringe cyklister til standsning med henblik på at undersøge cyklens stelnummer. Der vil ved en sådan standsning ikke gælde et mistankekrav, og politiet vil derfor kunne standse cyklister uden anden anledning end for at undersøge stelnummeret. Udkastet indebærer således, at man som borger vil kunne blive standset af politiet på ethvert tidspunkt og på ethvert sted som led i politiets undersøgelse af, om en genstand er stjålet, uden at der er en mistanke eller formodning om en lovovertrædelse. Dette er efter Dommerforeningens opfattelse ganske vidtgående, men det er i sidste ende et retspolitisk spørgsmål, om man ønsker en sådan ordning.

Der lægges med udkastet desuden op til at udvide anvendelsesområdet for straffelovens § 57 a om særvilkår om økonomisk kontrol og til at skærpe straffene for butikstyveri og hæleri. Begge forslag må forventes at kunne medføre flere sager ved domstolene, herunder sager om vilkårsovertrædelser. Selv om det i bemærkningerne anføres, at merudgifterne forventes at blive begrænsede og vil skulle håndteres inden for de eksisterende økonomiske rammer, finder Dommerforeningen dog anledning til at påpege vigtigheden i, at domstolene fremover tilføres de fornødne midler i forbindelse med lovændringer, som medfører merudgifter for domstolene. I modsat fald vil den indgåede flerårsaftale for domstolenes økonomi 2024-2027 løbende blive udhulet i de kommende år.

Udkastet giver i øvrigt ikke Dommerforeningen anledning til bemærkninger.

Dommerforeningen er bekendt med høringssvarene fra Østre og Vestre Landsret.

Der henvises til ministeriets sagsnr. 2024-10465.

På vegne af

Mette Lyster Knudsen
Landsdommer/Formand for Den Danske Dommerforening

Med venlig hilsen

Anders Raagaard
Landsdommer

Vestre Landsret
Asmildklostervej 21
8800 Viborg.
Tlf.: + 45 99 68 80 00
www.VestreLandsret.dk

18. oktober 2024

Sagsnr.: 24-316

Sagsbehandler: LFB

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet)

Ved en mail af den 23. september 2024 har Justitsministeriet anmodet Det Kriminalpræventive Råd (DKR) om en udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet).

I den anledning skal DKR oplyse, at vi er et uafhængigt vidensbaseret råd, og vores formål er at skabe tryghed ved at oplyse om og forebygge kriminalitet.

Udvidelse af anvendelsesområdet for særvilkåret om økonomisk kontrol i straffelovens § 57 a

Dårlig økonomi kan være en risikofaktor i forhold til kriminalitet. Derfor skal DKR anerkende behovet for at understøtte og vejlede unge om økonomiske forhold og dermed skabe bedre forudsætninger for et liv uden kriminalitet. Dog kan der være en risiko for, at den unge forsøger at omgå kontrollen, f.eks. ved at stifte kontant gæld til personer, som det ikke er hensigtsmæssigt at stå i gæld til.

Her kan også henvises til rådets høringssvar til høring om forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed, straffeloven, lov om vagtvirksomhed og lov om social service (Styrket indsats mod utryghedsskabende adfærd og kriminalitet)¹.

Rådet anbefaler, at Justitsministeriet evaluerer brugen af økonomisk kontrol med henblik på at afdække, om tiltaget virker efter hensigten, og hvordan tiltaget kan anvendes bedst muligt.

Præcisering af straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2, om aflytning og optagelse

Rådet finder det positivt, at forslaget lægger op til at styrke indsatsen mod trusler mod butiksansatte. Trusler kan have betydelige følgevirkninger for ofrene. Derfor er det vigtigt at iværksætte ordninger, som dels kan forebygge, at butiksansatte bliver udsat for trusler, dels kan styrke efterforskningen ved at dokumentere sådanne trusler.

Det skal dog nævnes, at brugen af dette tiltag skal kunne retfærdiggøres i forhold til dets potentielle negative konsekvenser.

Rådet skal derfor opfordre til, såfremt tiltaget tages i brug, at brugen af lydoptagelser samt skiltning om lydoptagelse i butikker evalueres med henblik på at undersøge, om

¹ <https://dkr.dk/hoeringssvar/2022/mar/hoeringssvar>

det virker i forhold til at forebygge og dokumentere trusler, herunder under hvilke forudsætninger det virker, og om det også vil have negative konsekvenser.

Hjemmel til at politiet kan standse cyklister med henblik på at kontrollere cyklens stelnumre

Cykeltyveri er en udbredt kriminalitetsform i Danmark. Samtidig er det en kriminalitetsform, hvor de stjålne genstande ofte ikke bliver identificeret og returneret til ejerne. Rådet finder det derfor positivt, at forslaget lægger op til at styrke indsatsen mod cykeltyverier og hæleri af cykler.

Såfremt stikprøvekontroller kan være med til at identificere stjålne cykler og returnere disse til ejerne, taler dette for anvendelsen af tiltaget.

Det vil også tale for anvendelsen af tiltaget, hvis det kan bidrage til at øge opdagelsesrisikoen for cykeltyveri og hæleri af cykler. Opdagelsesrisikoen for cykeltyverier er meget lav, og det vides, at en øget opdagelsesrisiko kan virke kriminalpræventivt.

Samtidig skal rådet opfordre til, såfremt tiltaget tages i brug, at tiltaget evalueres med henblik på at afdække, om stikprøvekontroller virker effektivt efter hensigten, samt opveje dette mod politiets brug af ressourcer på tiltaget.

Venlig hilsen

Anne-Julie Boesen Pedersen

Sekretariatschef, Det Kriminalpræventive Råd

Malthe Krusell Krarup

Fra: Politiklagemyndigheden <mail@politiklagemyndigheden.dk>

Sendt: 7. oktober 2024 08:24

Til: fPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>

Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (styrket indsats mod borgernær kriminalitet) - j.nr. 2024-10465

Til Politikontoret

Den Uafhængige Politiklagemyndighed har ikke bemærkninger til ovenfor nævnte høring.

Med venlig hilsen

Anne

Anne Skov Anhøj
Specialkonsulent

Frederiks Plads 42, 8. og 9. sal
8000 Aarhus C
Tlf. 41 78 35 00
Direkte tlf. 41 78 35 01

www.politiklagemyndigheden.dk
www.bevismiddeltilsynet.dk

Malthe Krusell Krarup

Fra: Jura og Forretning <jur@domstolsstyrelsen.dk>

Sendt: 21. oktober 2024 22:54

Til: Justitsministeriet <jm@jm.dk>

Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (styrket indsats mod borgernær kriminalitet) - j.nr. 2024-10465

Til Justitsministeriet

Udkastet giver ikke Domstolsstyrelsen anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Lasse Leerhøy

Fuldmægtig

Direkte: + 45 30 43 15 24

lale@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen

Jura og Forretning

Amagerfælledvej 56

2300 København S.

Tlf. (hovednr.): + 45 70 10 33 22

www.domstol.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København V

Den 22. oktober 2024
/LN

Høringssvar til forslag til Lov om ændring af straffelovens § 263, stk. 1 – Lydoptagelser i butikker

HK HANDEL har modtaget forslag til ændring af straffelovens § 263, stk. 1, som vi fremsender nedenstående bemærkninger til. HK HANDEL takker for muligheden for at afgive høringssvar.

I vores svar kommer vi ind på følgende punkter:

- 1) Ændring af straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2
- 2) Lovforarbejder om tv-overvågning, herunder lydoptagelser fra 1998/99 og 2006
- 3) Manglende evidens for at lydoptagelser virker kriminalitetsforebyggende
- 4) Proportionalitet og inddragelse af medarbejdere
- 5) Risikovurdering efter Persondataforordningen
- 6) Godtgørelse
- 7) Den foreslåede ordning
- 8) Skiltning
- 9) Risikovurdering efter Persondataforordningen
- 10) Afsluttende bemærkninger

Det er HK HANDELS opfattelse, at det ikke vil være legitimt at foretage aflytning i alle områder af ikke mindst en større butik, ligesom det heller ikke er åbenlyst, at en stor butik aflyttes i alle afdelingerne, fordi der skiltes ved indgangen.

Som et led i proportionalitetsafvejningen skal det nøje overvejes, om det er sagligt og nødvendigt at lydoptage i alle enheder af et varehus, eller om det fx kun er, hvor der finder pengeudveksling sted.

Et skiltningsskrav på døren til et stort varehus vil efter HK HANDELS opfattelse ikke yde tilstrækkelig information. Er det eksempelvis kun et eller få steder, hvor der foretages lydoptagelser, må det kunne markeres tydeligt fx på en digital skærm. Der er under alle omstændigheder behov for at se på en mere moderne information således, at der ikke er tvivl om, hvorvidt man befinder sig på et område, der overvåges.

1) Ændring af straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2 fra hemmeligt til skjult aflytning

Det fremgår af lovforslaget, at det foreslås at ændre ordet "hemmeligt" til "skjult" i straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2, ligesom det fremgår, at baggrunden er, at man i bemærkningerne ønsker at beskrive, hvornår det er muligt at foretage aflytning og optagelser i butikker.

HK HANDEL forstår det således, at det er klart, at det med de nuværende lovforarbejder til tv-overvågningsloven ikke er muligt for arbejdsgiver at foretage lydoptagelser i butikker, og at der ønskes en adgang hertil fremadrettet.

Efter HK HANDELs opfattelse er den foreslåede ændring yderst betænkelig. I lovforslaget ligger implicit, at kunders samtaler og de ansattes samtaler kan overvåges. Det er særdeles indgribende, idet det giver mulighed for en intens overvågning af både billede og lyd, hvilket i udgangspunktet er en krænkelse af den enkeltes privatliv. Da der er tale om en særdeles indgribende foranstaltning over for ikke mindst de ansatte, skal der være tungtvejende grunde til at indføre en mulighed for at optage alle medarbejdernes samtaler, grunde der efter HK HANDELs opfattelse ikke er til stede.

Derfor mener HK HANDEL også, at de nuværende bemærkninger til tv-overvågningsloven og den retstilstand, de er udtryk for, fortsat bør være gældende. Det vil vi komme ind på i det følgende afsnit.

2) Lovforarbejder til tv-overvågningsloven

I Folketingstidende 1998/99, s. 559 anføres følgende, jf. lovforslag nr. L 38 om ændring af lov om forbud mod privates tv-overvågning: 2.4 straffelovens § 263, stk. 1, nr. 3 (aflytning):

”En hemmelig optagelse af en samtale vil ikke være strafbar, hvis en af de personer, der deltager i samtalen, har givet samtykke til optagelsen. Dette gælder, uanset om de øvrige deltagere i samtalen er vidende herom. Bestemmelsen omfatter også eventuel optagelse af lyd i forbindelse med tv-overvågning. Medmindre arbejdsgiveren selv deltager i den samtale, der aflyttes, eller en af deltagerne i samtalen har givet sit samtykke til aflytning, kan der således ikke lovligt ske optagelse af lyd i tilknytning til tv-overvågning.

På den baggrund vil den praktiske hovedregel være, at arbejdsgiveren ikke lovligt kan foretage lydoptagelser på arbejdspladsen, hverken isoleret eller i tilknytning til tv-overvågning.”

I betænkning nr. 1483 om TV-overvågning 2006, s. 80 anføres ligeledes følgende:

”For så vidt angår optagelse af lyd i forbindelse med tv-overvågning, har Justitsministeriet anført, at bestemmelsen også omfatter sådan lydoptagelse. Medmindre den, som foretager optagelsen, selv deltager i den samtale, der aflyttes, eller en af deltagerne i samtalen har givet sit samtykke til aflytning, kan der således ikke lovligt ske optagelse af lyd i tilknytning til tv-overvågning.”

Det fremgår således klart af de nævnte lovforarbejder, at hovedreglen er, at der ikke kan foretages lydoptagelse, medmindre en af de deltagende i samtalen har givet sit samtykke.

Dette understreges også af, at det af lovforslaget s. 10, hvor der henvises til Straffelovsrådets betænkning nr. 1563/2017 om freds- og æreskrænkelser fremgår, at hemmelig aflytning ikke alene foreligger, når det sker ved skjulte mikrofoner men også, når de er synlige, når blot de talende ikke er klar over, at de er i funktion. Der er altså et klart beskyttelseshensyn til den enkelte, som vægtes højt, idet det er meget indgribende at aflytte andres samtaler. Det gælder både de ansattes samtaler, men også de handlende borgere.

I de nuværende regler vægtes hensynet til de overvågedes integritet, og det er derfor også HK HANDELs opfattelse, at den nuværende retstilstand, hvorefter indførelse af lydoptagelser i butikken ikke kan ske, bør opretholdes.

Lovforslaget er et stort indgreb i de ansattes retssikkerhed, idet det berører de ansattes ret til frit at kunne kommunikere i butikken, uden at samtalen bliver optaget. Konstante lydoptagelser er skadelige for et godt psykisk arbejdsmiljø, og det kan være yderst belastende for den enkelte. Det er samtidigt dybt problematisk,

at der med muligheden for at optage lyd, kan skabes en praksis ude i virksomhederne for, at lydoptagelser er en integreret del af tv-overvågning uden, at der gøres væsentlige tiltag for at sikre, at Persondataforordningens regler om saglighed og proportionalitet overholdes. Persondataforordningen nævnes således kun som en bisætning i lovforslaget s. 12, og der mangler efter HK HANDELs opfattelse en redegørelse for de begrænsninger, der følger af Persondataforordningen og dermed også en beskrivelse af den reelle anvendelsesmulighed af lydoptagelser for en virksomhed.

Da lydoptagelser i kombination med tv-overvågning er et alvorligt indgreb i medarbejdernes personlige integritet og privatliv, som skal veje tungt, skal det grundigt afsøges, om andre mindre indgribende midler kan anvendes, inden det iværksættes. Efter HK HANDELs opfattelse bør hensynet til medarbejderne privatliv og integritet derfor også inddrages og belyses i lovforslagene, hvilket desværre ikke er tilfældet i det fremlagte lovforslag. Her nævnes alene følgende om de ansatte på s. 12 under pkt. 2.2.2, som vedrører Justitsministeriets overvejelser: *"Det fremgår af udspillet "Sammen om en tryggere hverdag", at det er yderst problematisk, når butikstyre truer butiksansatte, og butikkerne har svært ved at dokumentere truslerne. Det øger både utrygheden for de ansatte, og den manglende dokumentation besværliggør det efterfølgende efterforskningsarbejde"*.

Dette afsnit undrer i øvrigt HK HANDEL. Butikstyre truer normalt ikke de ansatte, idet simpelt tyveri normalt udføres i det skjulte. Så ved langt de fleste simple butikstyverier vil en lydoptagelse ikke øge trygheden for de ansatte, og lydoptagelserne vil heller ikke lette et efterfølgende efterforskningsarbejde, idet der ingen dialog har været. De ansatte trues i andre sammenhænge af utilfredse kunder, men det er en anden problematik, som i langt de fleste tilfælde ikke indbefatter simpelt tyveri, og derfor også kalder på en anden løsning, hvor den ansatte inddrages.

3) Manglende evidens for at lydoptagelser virker kriminalitetsforebyggende

Det fremgår af lovforslaget, at baggrunden for ændringen er udspillet *"Sammen om en tryggere hverdag"*, hvor De Samvirkende Købmænd og Dansk Erhverv har bidraget, og hvor der ønskes en øget adgang til lydoptagelser i butikkerne.

Efter HK HANDELs opfattelse burde vi have været inddraget i dette arbejde, idet lovforslaget efter vores opfattelse dels er et opgør med den tidligere retstilstand, og dels ikke afspejler hensynet til de ansatte, som nu foreslås lydovervåget. Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at HK HANDEL ved tidligere ændringer har været en del af det lovforberedende arbejde, hvor hensynet til beskyttelse af medarbejderne blev inddraget.

Vi skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at der ved udarbejdelse af betænkning om tv-overvågning nr. 1483/2006 blev indsamlet data fra diverse lande. Af undersøgelserne fra Finland fremgår det af s. 105 følgende; *"Undersøgelserne har samtidig påvist, at forventningen til virkningen af tv-overvågning er større end den faktiske nytteværdi. Nyttевærdien synes således at begrænse sig til at lette opklaringsarbejdet af kriminalitet, men effekten i relation til forebyggelse af kriminalitet har vist sig begrænset"*.

Det fremgår desuden af s. 112 i betænkningen, at det hollandske datatilsyn i 2003 gennemførte en undersøgelse af de lokale myndigheders anvendelse af tv-overvågning: *"Undersøgelsen påviste, at effekten af tv-overvågning var noget varierende. Nogle steder kunne det konstateres, at kriminaliteten var mindsket på det overvågede sted uden samtidig at være blevet forhøjet på steder uden overvågning. Andre steder blev der konstateret mere kriminalitet og flere anmeldelser herom. Atter andre steder konstateredes ingen effekt på omfanget af begået kriminalitet."*

Herudover fremgår det af et notat fra Justitsministeriets forskningsenhed fra april 2006, som er optrykt i betænkningen s. 210, *"Det er vanskeligt at angive en entydig, overordnet konklusion om effekten af tv-overvågning. Det skyldes dels, at mange undersøgelser ikke giver klare resultater."*

HK HANDEL skal derfor opfordre til, at det indgår i det videre arbejde, at det nærmere undersøges i hvilket omfang lydoptagelser kan medvirke til at forebygge og opklare kriminalitet, idet der er tale om en indgribende foranstaltning, hvorfor der skal tungtvejende grunde til at indføre en mulighed for at optage alle medarbejdernes samtaler.

Overvågning med både lyd og billede går tæt på den enkeltes privatliv, og der vil være tusindvis af timer med lydoptagelser, som ikke er relevante for at bekæmpe kriminalitet, men som let kan misbruges og dermed stille medarbejderne dårligt. Det forhold at alt, hvad der bliver sagt, bliver optaget, og at arbejdsgiveren har mulighed for at tilgå optagelserne, er et stort indgreb i den enkeltes privatliv.

4) Proportionalitet og inddragelse af medarbejdere

I lovforslaget henvises blot i et kort afsnit til, at Persondataforordningen skal overholdes. Som led i en proportionalitetsvurdering er der imidlertid behov for en gennemgang af de tiltag, som butikken nødvendigvis må have afprøvet, inden der sættes en intensiv lyd-overvågning op. Er butikken hensigtsmæssigt indrettet med henblik på at forebygge tyveri?, er der tilstrækkelig bemanning? osv. Vi går ud fra, at det i lovforslaget eller i vejledningsmateriale til virksomhederne vil blive understreget således, at det er tydeligt, at anvendelsesområdet for lydoptagelser er begrænset. Herudover finder vi, at der er behov for at understrege, at der skal være særlige dokumenterede kriminalitetsforhold, som godtgør brugen af lydovervågning, ligesom medarbejderen skal kunne få indsigt i grundlaget for beslutningen om at opsætte lydovervågning, således sagligheden heraf kan vurderes.

I forlængelse heraf kan vi oplyse, at vi har en aftale med Dansk Erhverv om, at der ikke må foretages lydovervågning på arbejdspladsen, medmindre den ansatte selv giver samtykke i forbindelse med eksempelvis et overfald, og hvor samtykket sker ved, at man trykker på en optageknop. Det mener vi fortsat er tilstrækkeligt til at løse udfordringerne. Også dette kunne indgå i vurderingen af, om målene kan opnås med mindre indgribende tiltag.

Vi anbefaler derfor, at denne løsning i stedet afprøves i en forsøgsperiode i udvalgte butikker, da medarbejderne herved inddrages aktivt, hvilket kan bidrage til at skabe tryghed, når medarbejderne observerer, at der er personer til stede, som de fatter mistanke til. Medarbejderne er således en nødvendig forudsætning for at forebygge og opklare kriminalitet, og det er vigtigt, at de aktivt inddrages, idet dette kan øge trygheden og nedbringe kriminaliteten.

Endelig ved vi, at Lidl i England har indført denne type medarbejderaktiverede tiltag, som de har positive erfaringer med. Erfaringer, der kunne være nyttiggjort i det lovforberedende arbejde.

HK HANDEL skal endvidere gøre opmærksom på, at hvis der først åbnes op mulighed for at overvåge med lyd, er det HK HANDELs erfaring, at det breder sig hurtigt, og at der langt fra alle steder foretages den nødvendige afvejning af, om mindre indgribende midler kan anvendes, og om hjemmelsgrundlaget fortsat er til stede.

Inddragelse af medarbejderne er essentiel, hvilket også fremgår af gældende aftaler, herunder DA/LO-aftalen om kontrolforanstaltninger og samarbejdsaftalen, tillige med HK HANDELs aftaler med arbejdsgiverforeningerne.

5) Logning

Ved tv-overvågning er der meget overskudsinformation. Det er i sig selv betænkeligt med tv-overvågning, men når dette kombineres med lydovervågningen, er det langt mere indgribende. For at beskytte medarbejdernes data, foreslår HK HANDEL, at der indføres logning af, hvem der tilgår oplysninger og hvornår således, at den enkelte medarbejder kan bede om indsigt i, hvilke personer, der har logget deres oplysninger.

HK HANDEL kan i forlængelse heraf oplyse, at vi løbende har fået henvendelser fra vores medlemmer, som fortæller, at der ikke er den nødvendige persondatasikkerhed i forbindelse med tv-overvågning, som også nogle steder bruges, fordi det er en lettere måde at lokalisere medarbejdere rundt omkring i butikken. I hverdagen vil lovforslaget derfor i stedet kunne føre til, at enkeltpersoner uberettiget aflyttes, og at private informationer, som intet har med kriminalitetsforebyggelse, kommer til arbejdsgivernes kendskab og kan føre til uberettigede afskedigelser m.v.

6) Godtgørelse

Generelt er det nødvendigt med vidtgående sikkerhedsforanstaltninger, og det er også nødvendigt, at det let kan konstateres, hvis sikkerhedsreglerne er brudt. Hvis det sker, er det HK HANDELs opfattelse, at den ansatte bør sikres en godtgørelse.

Der bør derfor indføres en hjemmel, som giver den ansatte ret til en godtgørelse, hvis arbejdsgiveren uberettiget indhenter, anvender eller gemmer oplysninger om den ansatte.

7) Den foreslåede ordning

Det fremgår af forslaget til de nye bemærkninger til straffeloven under pkt. 2.2.3, at såfremt en aflytning eller optagelse er åbenbar, så er det muligt at foretage lydoptagelser, idet optagelserne herefter ikke er skjulte.

Dette er efter HK HANDELs opfattelse et retssikkerhedsmæssigt skred.

I bemærkningerne beskrives det, at lydoptagelser kan være åbenbar for de pågældende personer, der aflyttes, idet de nemt kan se, at apparatet, som optager, er i brug. Efter HK HANDELs erfaring anvendes der sjældent et stort og iøjenfaldende udstyr, som blinker ved optagelse, så alle er klar over, at der er gang i en optagelse. Derimod er det en diskret optagelse, som den enkelte ikke bemærker, og som derfor fremstår som skjult for personen.

HK HANDEL er også uenig i, at en aflytning eller optagelse i praksis vil være åbenlys, hvis der kun er opsat tydelig skiltning ved indgangen til en butik, hvoraf det fremgår, at der foretages aflytning eller overvågning i butikken. Ved et så indgribende tiltag forekommer det bydende nødvendigt også at se nærmere på informationskravet

8) Skiltning

Det er HK HANDELS opfattelse, at det ikke vil være legitimt at foretage aflytning i alle områder af en butik, ligesom det heller ikke er åbenlyst, at en stor butik aflyttes i alle afdelingerne, fordi der skiltes ved indgangen.

Som et led i proportionalitetsafvejningen skal det nøje overvejes, om det er sagligt og nødvendigt at lydoptage i alle enheder af et varehus, eller om det fx kun er, hvor der finder pengeudveksling sted.

Et skiltningskrav på døren til et stort varehus vil efter HK HANDELS opfattelse ikke yde tilstrækkelig information. Er det eksempelvis kun et eller få steder, hvor der foretages lydoptagelser, må det kunne markeres tydeligt fx på en digital skærm. Der er under alle omstændigheder behov for at se på en mere moderne information således, at der ikke er tvivl om, hvorvidt man befinder sig på et område, der overvåges.

9) Risikovurdering efter Persondataforordningen

Vi skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, at såfremt lovforslaget vedtages, er det nødvendigt, at der foretages en konsekvensanalyse inden lydoptagelse iværksættes i den enkelte butik, idet lydoptagelser indebærer en høj risiko for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder.

10) Afsluttende bemærkninger.

HK HANDEL finder det overordnet vigtigt, at de ansatte inddrages i forebyggelsen af tyverier, vold og røverier, da det belaster de ansatte, og da de er en vigtig ressource i bekæmpelse heraf og en forudsætning for, at det lykkes.

Vi mener ikke, at der skal være mulighed for at optage alle samtaler i butikken, idet lydoptagelser griber dybt ind i de ansattes privatliv, og idet der er en stor risiko for, at disse oplysninger kan misbruges.

Som det gerne skulle fremgå af ovenstående, ser HK HANDEL mange risici forbundet med indførelsen af lydovervågning, og vi finder ikke, at der er proportionalitet eller evidens for, at lydoptagelser i butikker vil styrke opklaring af kriminalitet. De ansatte er en vigtig medspiller, og det er afgørende, at de inddrages ved opklaring af tyverier.

Det er HK HANDELS opfattelse, at den foreslåede løsning ikke er proportionel, og at ønsket om opklaring af tyverier i stedet kan styrkes ved at gå efter en løsning, hvor de ansatte aktiverer en knap og dermed giver samtykke til, at der sker lydoptagelser. Dette vil formentlig kunne bidrage til at sikre de ansatte samt bidrage til forebyggelse og opklaring af kriminalitet.

HK HANDEL opfordrer i øvrigt Justitsministeriet til alene at indføre mulighed for lydovervågning i en forsøgsperiode i udvalgte butikker. Denne forsøgsperiode bør efterfølgende evalueres med henblik på at vurdere den kriminalitetsforebyggende effekt.

Herudover skal HK HANDEL i fald lovforslaget fremmes i nuværende form, opfordre til, at bestemmelsen om 2 år tages op til revision på baggrund af den i perioden indsamlede erfaring. I den forbindelse vil HK HANDEL naturligvis gerne inddrages.

Endelig undrer det HK HANDEL, at Forbrugerrådet og Sikkerhedsbranchen ikke er på høringslisten, uagtet at forslaget berører overvågning af potentielt alle butikskunder i Danmark.

Med venlig hilsen
HK HANDEL

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Mette Høgh'.

Mette Høgh
Formand

Malthe Krusell Krarup

Fra: MJA029@politi.dk <MJA029@politi.dk>

Sendt: 21. oktober 2024 05:20

Til: fPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>

Emne: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (styrket indsats mod borgernær kriminalitet) - j.nr. 2024-10465

Kære Jm

HK Politiet og Anklagemyndigheden, har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mathias Hvid Dalgaard Jakobsen
Formand HK Politiet og Anklagemyndigheden

Arbejde (+45) 24 99 16 32

Privat (+45) 42 44 25 60

Mail: MJA029@politi.dk

21. oktober 2024

Hørings svar vedr. lovforslag om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet)

IT-Politisk Forening har alene bemærkninger til lovforslaget § 1, nr. 2 vedr. ændring af straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2 (uberettiget hemmelig aflytning eller optagelse af samtaler, som man ikke selv deltager i).

I selve lovteksten ændres ”hemmeligt” til ”skjult”, hvilket jf. de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.3 er en rent sproglig ændring, der har til formål i bemærkningerne nærmere at beskrive, hvornår der er tale om en skjult aflytning eller optagelse.

Justitsministeriet beskriver i lovforslaget denne ændring som en præcisering, men efter IT-Politisk Forenings opfattelse er der tale om en kraftig udvanding af forbuddet mod hemmelig lydoptagelse af andres samtaler, specielt i det offentlige rum.

TV-overvågning med optagelse af lyd

I de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2 vurderer Justitsministeriet, at den nuværende formulering (og bemærkninger) af straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2 ikke omfatter lydoptagelse i forbindelse med tv-overvågning, men at dette med fordel kan præciseres.

Denne fortolkning af den eksisterende § 263, stk. 2 nr. 2 undrer IT-Politisk Forening. I bemærkningerne til lovforslag L 38 i folketingsåret 1998-99 om tv-overvågning af ansatte på arbejdspladser anfører Justitsministeriet således følgende:

Bestemmelsen [den daværende § 263, stk. 1, nr. 3 i straffeloven] omfatter også eventuel optagelse af lyd i forbindelse med tv-overvågning. Medmindre arbejdsgiveren selv deltager i den samtale, der aflyttes, eller en af deltagerne i samtalen har givet sit samtykke til aflytning, kan der således ikke lovligt ske optagelse. På den baggrund vil den praktiske hovedregel være, at arbejdsgiveren ikke lovligt kan foretage lydoptagelse på arbejdspladsen, hverken isoleret eller i tilknytning til tv-overvågning.

Samme vurdering af mulighederne for lydoptagelse i forbindelse med tv-overvågning fremgår af kapitel 2, afsnit 4.1.1 i betænkning 1483/2006 om tv-overvågning:

For så vidt angår optagelse af lyd i forbindelse med tv-overvågning, har Justitsministeriet anført, at bestemmelsen også omfatter sådan lydoptagelse. Medmindre den, som foretager optagelsen, selv deltager i den samtale, der aflyttes, eller en af deltagerne i samtalen har givet sit samtykke til aflytning, kan der således ikke lovligt ske optagelse af lyd i tilknytning til tv-overvågning.

Den nuværende § 263, stk. 2, nr. 2 i straffeloven viderefører den tidligere § 263, stk. 1., nr. 3 alene med sproglige ændringer ("han" erstattes af det kønsneutrale "den pågældende"), jf. de specielle bemærkninger til § 1, nr. 4 i lovforslag L 20, folketingsåret 2018-19 (lovændringer vedr. freds- og ærekrænkelser m.v efter Straffelovrådets betænkning nr. 1563/2017).

En fortolkning af straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2, som tillader lydoptagelse af andres samtaler i forbindelse med tv-overvågning, må derfor betragtes som en helt ny fortolkning af bestemmelsen, der går stik imod tidligere fortolkninger.

I lovforslaget præsenteres de ændrede bemærkninger til straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2 som en præcisering, men reelt er der tale om en ganske betydelig ændring, der bl.a. kan bane vejen for tv-overvågning med optagelse med lyd, hvis der blot sker skiltning om dette.

Ifølge de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.2 vil Justitsministeriet senere i samarbejde med De Samvirkende Købmænd og Dansk Erhverv udarbejde et overblik over mulighederne for at foretage lydoptagelser i forbindelse med tv-overvågning.

De foreslåede ændringer af bemærkningerne til § 263, stk. 2, nr. 2

Efter forarbejderne til straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2 er en lydoptagelse hemmelig/skjult, hvis den eller de personer, hvis udtalelser, samtaler eller forhandlinger aflyttes eller optages, ikke er bekendt med aflytningen eller optagelsen.

Betænkning nr. 601/1971 om privatlivets fred, der gav anledning til den oprindelige bestemmelse i straffelovens § 263 om aflytning og optagelse (lovforslag L 37, folketingsåret 1971-72), og betænkning nr. 1563/2017 om freds- og ærekrænkelser har en række eksempler (side 50-52 og 59-60 i 601/1971 og side 71 i 1563/2017), som konkretiserer hvornår aflytning må antages at være hemmelig/skjult.

Disse eksempler kan opsummeres med et hensyn om at beskytte borgerne mod aflytning eller optagelse af private samtaler, som ingen af deltagerne er klar over. Hvis de talende konkret er klar over, at der sker aflytning eller optagelse af deres samtale, kan de tage deres forholdregler og eksempelvis afbryde samtalen. En optagelse er efter disse kriterier hemmelig, hvis der i lokalet er en synlig mikrofon, som de talende ikke er klar over er i funktion.

Lovforslaget (de nye bemærkninger) ændrer disse forarbejder til fortolkning af hemmelig/skjult, så en aflytning eller optagelse ikke er skjult, hvis den sker ved hjælp af et apparat, som er placeret så den eller de personer, der aflyttes eller optages, nemt kan se, at det er i brug, og som har en karakter, der gør, at det i almindelighed vil blive opfattet som et apparat til brug for aflytning eller optagelse.

Aflytningen eller optagelsen vil heller ikke være skjult, hvis der er opsat tydelig skiltning om, at der foretages aflytning eller optagelse. Skiltningen skal være tydelig både i forhold til skiltningens placering og indhold. Skiltning ved indgangen til en butik, hvor det fremgår, at der foretages aflytning eller optagelse i butikken, vil som udgangspunkt være tilstrækkelig.

Den første ændring synes at være i direkte modstrid med den eksisterende fortolkning af hemmelig/skjult, hvor en synlig mikrofon ikke er tilstrækkelig til at gøre en optagelse åbenlys og dermed bringe forholdet (aflytningen/optagelsen) uden for kriminaliseringen.

Apparater der ”i almindelighed vil blive opfattet som et apparat til brug for aflytning eller optagelse” omfatter potentielt et ganske stort antal apparater, som kan forefindes både i det offentlige og private rum. Mange videovervågningskameraer er i dag udstyret med en mikrofon, som dog ikke nødvendigvis er aktiveret (og forhåbentlig ikke er aktiveret i de lande, hvor det i forbindelse med overvågning kun er tilladt at optage billeder, ikke lyd). Kun ved detaljeret visuel inspektion af enheden kan det måske konstateres, om den er udstyret med en mikrofon. Smartphones og smart-højttalere er enheder med mikrofoner, der kan bruges til optagelse, men borgerne har, og bør fortsat kunne have, en berettiget forventning om, at der ikke sker optagelse, medmindre de selv aktiverer mikrofonen.

Skiltning ved indgangen til en butik vil efter IT-Politisk Forenings opfattelse ikke være egnet til at skabe et **konkret kendskab hos de talende** om, at der sker optagelse eller aflytning af lyd. Det skyldes først og fremmest, at der ikke er nogen garanti for, at de talende personer ser skiltningen. Ved indgangen til butikker i detailhandelen er der typisk en større skilteskov med information om denne uges tilbud på dagligvarer.

Der er generelt et større beskyttelseshensyn for lydoptagelse af private samtaler end videooptagelse (uden lyd) af personer i det offentlige rum. Samtaler mellem personer vil ofte indeholde meget private oplysninger, hvilket ikke på samme måde gør sig gældende ved fotografering af personer i almindelige situationer i det offentlige rum. Disse forskelle er afspejlet i de gældende lovkrav: for tv-overvågning (billeder) stiller tv-overvågningsloven og GDPR krav om skiltning m.v., som de registrerede har mulighed for at se, mens optagelse af andres samtaler kun kan være lovlig, hvis de talende personer konkret er klar over, at deres samtale bliver optaget.

De nye bemærkninger til straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2 vil imidlertid kraftigt udvande kravene for at optagelse af lyd (andres samtaler) er lovlig, således at en skiltning svarende til den eksisterende for tv-overvågning i princippet er tilstrækkelig.

Der er i Danmark mindst to millioner tv-overvågningskameraer, og det er efterhånden kun en beskednen overdrivelse at sige, at der er tv-overvågning overalt i det offentlige rum. Udbredelsen af overvågningskameraer gør det nærmest omsonst at kigge efter skiltning, medmindre man påtænker at fremsætte en anmodning om indsigt efter GDPR artikel 15, og til dette formål skal bruge kontaktinformation om den dataansvarlige. Den gældende praksis i Danmark for skiltning vedr. tv-overvågning synes i øvrigt at være et piktogram af ganske beskednen størrelse, som ofte er sværere at spotte end selve kameraerne.

Det vil have vidtrækkende konsekvenser for borgernes ret til privatliv, hvis de fremover skal gå ud fra, at det store antal videoovervågningskameraer ikke bare kan optage billeder men også lyd. Private samtaler i det offentlige rum vil blive nærmest umulige, fordi der kan være opsat aflytningsudstyr overalt. Intentionen i den eksisterende bestemmelse om, at borgerne kan tage deres forholdsregler og afbryde samtalen, når de får konkret kendskab til aflytning/optagelse (hvorved den ikke længere er hemmelig), giver kun mening, hvis denne situation forekommer undtagelsesvist.

Anbefaling vedr. lovforslagets § 1, nr. 2

IT-Politisk Forening vil anbefale, at § 1, nr. 2 udgår af lovforslaget, når det fremsættes. Der er tale om en vidtgående ændring af mulighederne for lydoptagelse af andres samtaler, som går langt videre end overvejelserne i betænkningerne nr. 601/1971 og nr. 1563/2017.

I stedet for at skabe lovgrundlag (fjerne lovbarrierer) for en generel adgang til lydoptagelse i det offentlige rum vil IT-Politisk Forening anbefale målrettede tiltag, som adresserer de ønsker om bedre beskyttelse mod butikstyverier og af de ansatte i detailhandelen, som De Samvirkende Købmænd og Dansk Erhverv har givet udtryk for i en række henvendelser til Justitsministeriet og Folketinget.

Et eksempel på målrettede løsninger kunne være en mulighed for begrænset lydoptagelse af samtaler ved eksempelvis kasseområdet med bodycams til de ansatte i butikken, svarende til hvad billetkontrollører gør brug af visse steder i den offentlige transport. Sådanne løsninger er mulige inden for rammerne af den eksisterende lovgivning, herunder forbuddet mod at optage andres samtaler i straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2.

Malthe Krusell Krarup

Fra: Hanne Aaskov Paroli <hapa@kl.dk>

Sendt: 25. september 2024 09:30

Til: fPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet) - j.nr. 2024-10465

Til Justitsministeriet

KL har ingen bemærkninger til Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet) - j.nr. 2024-10465.

Med venlig hilsen

Hanne Aaskov Paroli

Chefsekretær

Jura & EU

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3495
E HAPA@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

Malthe Krusell Krarup

Fra: Jan Hempel <Jan.Hempel@politiforbundet.dk>

Sendt: 3. oktober 2024 10:27

Til: fPolitikontoret (951s13) <Politikontoret@jm.dk>

Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (styrket indsats mod borgernær kriminalitet) - j.nr. 2024-10465

Til Justitsministeriet.

Politiforbundet har ingen bemærkninger til høringen.

Politiforbundets jr.nr. 2024-01059.

Med venlig hilsen

Jan Hempel
Forbundssekretær

Gammel Kongevej 60, 11. sal
DK-1850 Frederiksberg

Tlf. +45 3345 5965
E-mail mail@politiforbundet.dk

Politiforbundet passer på dine data. Læs mere om vores behandling af dine oplysninger her <https://www.politiforbundet.dk/om-politiforbundet/politiforbundets-databeskyttelsespolitik>

Denne e-mail fra Politiforbundet kan indeholde fortroligt materiale. E-mailen er kun beregnet for ovennævnte modtager(e). Hvis du har modtaget e-mailen ved en fejl, beder vi dig venligst kontakte afsenderen og i øvrigt slette e-mailen, inkl. eventuelle kopier og vedhæftede dokumenter.
På forhånd tak

Henvendelser kan rettes skriftligt til Politiforbundet. Der kan sendes sikkert til mail@politiforbundet.dk. Det forudsætter dog, at du selv har adgang til at sende fra sikkermail.

Justitsministeriet

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
adm.kbh@domstol.dk
J.nr. 24/23719

Den 22. oktober 2024

Ved mail af 23. september 2024 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger over udkast til forslag til lov om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at byretterne kan tilslutte sig høringssvaret af 14. oktober 2024 fra Vestre Landsret.

Der henvises til J.nr. 2024-10465.

Med venlig hilsen

Nikolaj Aarø-Hansen

Vestre Landsret Præsidenten

Justitsministeriet
Politikontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

14. oktober 2024

Sendt pr. mail til politikontoret@jm.dk

J.nr.: 24/24159-2
Sagsbehandler: Dorte Stilling

Justitsministeriet har ved brev af 23. september 2024 (sagsnr. 2024-10465) anmodet om eventuelle bemærkninger til lovudkast om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet).

Lovudkastet har til formål bl.a. at give politiet hjemmel til at kunne foretage stikprøvekontrol af cyklister med henblik på at kontrollere om den pågældende(s) cykel er stjålet. Det fremgår af bemærkningerne, at den foreslåede bestemmelse bl.a. indebærer, at politiet vil kunne bringe cykler til standsning med henblik på at undersøge cyklens stelnummer i forbindelse med f.eks. almindelig patruljetjeneste. Der vil efter lovudkastet ikke gælde et mistankekrav, og politiet vil derfor kunne standse cyklister uden anden anledning end for at undersøge stelnummeret.

Lovudkastet indebærer således, at man som borger vil kunne blive standset af politiet på ethvert tidspunkt og på ethvert sted som led i politiets undersøgelse af, om en genstand er stjålet, uden at der er en mistanke eller formodning om en lovovertrædelse. Det er et retspolitisk spørgsmål, om man ønsker at indføre en sådan ordning.

For så vidt angår de øvrige dele af lovudkastet bemærker landsretten, at den foreslåede ændring af straffelovens § 57 a om særvilkår om økonomisk kontrol vil kunne betyde flere sager om vilkårsovertrædelser ved domstolene. Tilsvarende vil den foreslåede ændring af straffelovens § 287 om strafskærpende for butikstyveri og hæleri kunne betyde flere straffesager ved domstolene. Det anføres i bemærkningerne, at forslaget vedrørende særvilkår forventes at medføre merudgifter for bl.a. domstolene, og at de økonomiske konsekvenser håndteres inden for domstolenes eksisterende økonomiske rammer. Det anføres videre, at forslaget vedrørende strafskærpende ligeledes vurderes at have begrænsede merudgifter, som håndteres inden for de eksisterende økonomiske rammer. Landsretten finder det generelt væsentligt, at domstolene fremover tilføres de fornødne midler i forbindelse med lovændringer, som medfører merudgifter for domstolene. I modsat fald vil den indgåede flerårsaftale for domstolenes økonomi 2024-2027 løbende kunne blive udhulet i de kommende år.

Landsretten ønsker ikke i øvrigt at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn

Østre Landsret

Præsidenten

Justitsministeriet
Sendt pr. mail til politikontoret@jm.dk

11. oktober 2024

J.nr.: 24/23826-2

Sagsbehandler: CRJ

Justitsministeriet har ved brev af 23. september 2024 (sagsnr. 2024-10465) anmodet om eventuelle bemærkninger til lovudkast om ændring af lov om politiets virksomhed og straffeloven (Styrket indsats mod borgernær kriminalitet).

Lovudkastet har til formål bl.a. at give politiet hjemmel til at kunne foretage stikprøvekontrol af cyklister med henblik på at kontrollere om den pågældende(s) cykel er stjålet. Det fremgår af bemærkningerne, at den foreslåede bestemmelse bl.a. indebærer, at politiet vil kunne bringe cykler til standsning med henblik på at undersøge cyklens stelnummer i forbindelse med f.eks. almindelig patruljetjeneste. Der vil efter lovudkastet ikke gælde et mistankekrav, og politiet vil derfor kunne standse cyklister uden anden anledning end for at undersøge stelnummeret.

Lovudkastet indebærer således, at man som borger vil kunne blive standset af politiet på ethvert tidspunkt og på ethvert sted som led i politiets undersøgelse af, om en genstand er stjålet, uden at der er en mistanke eller formodning om en lovovertrædelse. Det er et retspolitisk spørgsmål, om man ønsker at indføre en sådan ordning.

For så vidt angår de øvrige dele af lovudkastet bemærker landsretten, at den foreslåede ændring af straffelovens § 57 a om særvilkår om økonomisk kontrol vil kunne betyde flere sager om vilkårsovertrædelser ved domstolene. Tilsvarende vil den foreslåede ændring af straffelovens § 287 om strafskærpelse for butikstyveri og hæleri kunne betyde flere straffesager ved domstolene. Det anføres i bemærkningerne, at forslaget vedrørende særvilkår forventes at medføre merudgifter for bl.a. domstolene, og at de økonomiske konsekvenser håndteres inden for domstolenes eksisterende økonomiske rammer. Det anføres videre, at forslaget vedrørende strafskærpelse ligeledes vurderes at have begrænsede merudgifter, som håndteres inden for de eksisterende økonomiske rammer. Landsretten finder det generelt væsentligt, at domstolene fremover tilføres de fornødne midler i forbindelse med lovændringer, som medfører merudgifter for domstolene. I modsat fald vil den indgåede flerårsaftale for domstolenes økonomi 2024-2027 løbende kunne blive udhulet i de kommende år.

Landsretten ønsker ikke herudover at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busck Porsbo